

Türkiye’de Göç Sağlığı ve Sivil Toplum Kuruluşları

Migration Health and Civil Society Organizations in Türkiye

Berk Geroğlu¹

Seçil Özkan²

1. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Doktora Öğrencisi, Uzm.Dr.
2. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Doktora Öğrencisi, Prof.Dr.

Öz

Göç, bireylerin daha iyi yaşam koşulları, güvenlik eksikliği veya ekonomik nedenlerle yer değiştirmesini ifade eder. Tarih boyunca sosyal, kültürel ve ekonomik yapıları şekillendiren göç, bireylerin fiziksel hareketliliği kadar sosyal etkileşimleri ve ekonomik dönüşümleri de beraberinde getirir. Özellikle 2011’de başlayan Suriye iç savaşı sonrası, Türkiye’de “zorunlu göç” kavramı ön plana çıkmıştır. Zorunlu göç, bireylerin savaş, doğal afetler veya insan hakları ihlalleri gibi nedenlerle yaşadıkları yerlerden ayrılmasını ifade eder. Bu süreçte sığınmacı ve mülteciler, dil engelleri, kültürel farklılıklar ve sosyal dışlanma gibi çok boyutlu zorluklarla karşılaşabilir. Göç sağlığı bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal refahını korumayı amaçlayan kapsamlı bir yaklaşımdır.

Türkiye, dünyanın en büyük sığınmacı ve mülteci nüfusuna ev sahipliği yaparak göç sağlığı alanında uluslararası düzeyde önemli bir konuma ulaşmıştır. Sivil Toplum Kuruluşları (STK) sağlık okuryazarlığı, kültürel uyum ve birinci basamak sağlık hizmetlerine erişimin desteklenmesi gibi alanlarda kritik roller üstlenir. Kamu ve STK işbirliklerinin güçlendirilmesi, dijital çözümlerle hizmetlere erişimin kolaylaştırılması ve uzun vadeli finansal destekler, göç sağlığı alanında sürdürülebilir çözümler için gereklidir. Türkiye, bu kapsamlı yaklaşımıyla uluslararası iyi uygulamalara örnek teşkil ederken, toplum sağlığını ve uyumunu desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Sığınmacı, Mülteci, Göç Sağlığı, Sivil Toplum Kuruluşu.

Abstract

Migration refers to the relocation of individuals for better living conditions, due to the lack of security or economic reasons. It has shaped social, cultural, and economic structures throughout history, influencing both individual lives and societies. Particularly after the onset of the Syrian civil war in 2011, the concept of “forced migration” has gained prominence in Türkiye. Forced migration involves individuals compelled to leave their regions due to wars, natural disasters, or human rights violations. Asylum seekers and refugees often face multidimensional challenges, including language barriers, cultural differences, and social exclusion. Migration health encompasses a holistic approach aimed at preserving the physical, mental, and social well-being of the person.

Hosting the largest asylum seeker and refugee population globally, Türkiye has become a key player in international migration health. Civil Society Organizations (CSO) play critical roles in promoting health literacy, cultural adaptation, and strengthening primary healthcare services. Strengthening public-CSO partnerships, leveraging digital solutions to facilitate service accessibility, and ensuring long-term financial support are vital for sustainable solutions in migration health. With its comprehensive approach, Türkiye not only supports the health and integration of asylum seekers and refugees but also serves as a model for best practices on a global scale, contributing to societal health and cohesion.

Keywords: Migration, Asylum Seeker, Refugee, Migration Health, Civil Society Organization

Alıntı Şekli / Cite this article as: Geroğlu B., Özkan S. Türkiye’de Göç Sağlığı ve Sivil Toplum Kuruluşları. SOYD. 2025;5(3):92-96

GİRİŞ

Göç, bireylerin daha iyi yaşam koşulları arayışı, güvenlik eksikliği veya ekonomik nedenlerle bir yerden diğerine hareketini ifade eder. Bu olgu, tarih boyunca toplumların sosyal, ekonomik ve kültürel yapısını şekillendirmiştir. (Akman, 2018) Göç, sadece bireylerin fiziksel yer değiştirmesi değil, aynı zamanda sosyal etkileşimlerin, kültürel alışverişlerin ve ekonomik dönüşümlerin de bir aracıdır. Her göçün bir karakteristiği vardır. Bu nedenle bir yandan her göç kendi yapısı içerisinde incelenirken, diğer yandan da interdisipliner bir yaklaşım kullanılmalıdır. (Çağlayan, 2006)

Türkiye uyguladığı açık kapı politikası ve Suriye’nin coğrafi komşusu olması sebepleriyle bu göç dalgalarından en çok etkilenen ülkelerden biri olmuştur. (Önder, 2019) 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşı sonrası ülkemizde bulunan sığınmacı ve mültecilerle daha çok ilgili bir kavram olarak karşımıza çıkan zorunlu göç, bireylerin ya da toplulukların bulundukları bölgelerden güvenlik, yaşam koşulları ya da insan hakları ihlalleri nedeniyle ayrılmak zorunda kalmalarını ifade eder. Savaşlar, etnik çatışmalar, doğal afetler ve siyasi baskılar zorunlu göçün başlıca sebepleridir. Bu tür göçler genellikle bireylerin travmatik deneyimler yaşamasına yol açar. Sığınmacı ve mülteciler, zorunlu göç sürecinde dil engelleri, kültürel farklılıklar, ekonomik yoksunluklar ve sosyal dışlanma gibi çok boyutlu zorluklarla karşılaşabilir.

Göç sağlığı, göç eden bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal refahını korumayı ve geliştirmeyi amaçlayan sağlık hizmetlerini kapsar. Mülteciler ve göçmenler çeşitlilik gösteren bir gruptur ve ev sahibi nüfusunkinden farklı olabilecek çeşitli sağlık ihtiyaçları vardır. (World Health Organization, 2025) Sığınmacı ve mültecilerin sağlık ihtiyaçları, maruz kaldıkları travmalar, yeni çevreye uyum süreçleri ve sosyoekonomik durumları göz önünde bulundurularak şekillenir. Sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan zorluklar, sığınmacı ve mültecilerin yaşam kalitesini ve topluma entegrasyon süreçlerini doğrudan etkiler. Bu nedenle göç sağlığı, bireylerin sadece hastalıklarını tedavi etmekle sınırlı olmayıp, aynı zamanda topluma uyum süreçlerini desteklemeye yönelik bir anlayışı gerektirir.

Göç sağlığı hizmetlerinin temel hedefi, sağlık hizmetlerinin herkes için erişilebilir olmasını sağlamaktır. Sığınmacı ve mülteciler için tasarlanan sağlık politikaları, onların dil ve kültürel farklılıklarını göz önünde bulundurarak, bütüncül bir yaklaşımla şekillendirilmelidir. Örneğin, tercümanlık

hizmetleri, kültürel uyum eğitimleri ve travma sonrası destek programları bu hizmetlerin etkinliğini artırmada kritik öneme sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (güncel adıyla Göç İdaresi Başkanlığı) tarafından yayımlanan “Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı 2018-2023”ün dört numaralı “Sağlık ve Uyum” başlıklı stratejik önceliği de bunları destekler niteliktedir. Bu stratejik önceliğin üç stratejik amacı vardır: “Göçmenlere, ihtiyaç duydukları sağlık hizmetlerinin kolay ulaşılabilir, etkin ve sürdürülebilir bir şekilde sunulması”, “Sağlık hizmetlerinin göçmenlerin ihtiyaçlarına ve kültürel farklılıklara duyarlı hale getirilmesi, farkındalık ve uyum faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi” ve “Göçmenlerin sağlık hizmetlerine erişimlerinin etkin bir şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi”. (Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2018)

Göç sağlığı konusundaki çalışmalar, hem yerel hem de uluslararası düzeyde iş birliğini gerektirir. Sağlık hizmetlerinin etkin sunumu, devletlerin, sivil toplum kuruluşlarının (STK) ve uluslararası organizasyonların iş birliğiyle mümkün olabilir. Göç sağlığı alanında sürdürülebilir çözümler geliştirmek, sadece bireylerin refahını artırmakla kalmaz, aynı zamanda toplumların genel sağlık düzeyini ve sosyal uyumunu destekler.

Dünyada sivil toplumun gelişimine paralel olarak Türkiye’de de sivil toplum 80’li yıllar itibarıyla tartışılmaya ve önemsenmeye başlamıştır. Türkiye’de sivil toplum alanında kırılma 1999 yılında yaşanan 17 Ağustos Depremi ile birlikte olmuştur. (Dal, 2022) Buna rağmen Türkiye’de yeterli sayıda STK olmadığı ifade edilmekte ve STK’lerin bu yetersizliği durumu göç konusunda da maalesef yaşanmaktadır. (Çelik & Pekküçükşen, 2018) STK’ler, toplumsal sorunlara çözüm üretmeyi amaçlayan, bağımsız ve kar amacı gütmeyen örgütlerdir. Bu kuruluşlar, bireylerin haklarını savunarak demokratik katılımı teşvik eder ve toplulukların seslerini daha etkili bir şekilde duyurmasına yardımcı olur. Sağlık, eğitim, çevre ve sosyal hizmetler gibi birçok alanda faaliyet gösteren STK’ler, kamu politikalarının geliştirilmesine de katkıda bulunur ve karar vericilerle vatandaş arasında bir köprü görevi görür. Türkiye, sığınmacı ve mültecilere yönelik hizmetlerini yasal çerçeveye oturtmak ve sürdürülebilir kılmak amacıyla yenilikçi politikalar ve projeler geliştirmiştir. Türkiye’de göç sağlığına yönelik mevzuat, özellikle 2013 yılında yürürlüğe giren 6458 sayılı “Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu”, 2014 yılında yürürlüğe giren 6203 sayılı “Geçici Koruma Yönetmeliği” ve 2015 yılında yürürlüğe giren “Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar”

ile çerçevelenmiştir. (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013, Kanun Numarası 6458) (Geçici Koruma Yönetmeliği, 2014, Sayı 6203) (Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2015) Bu yasal çerçeve, sığınmacı ve mültecilerin Türkiye'deki statüsünü düzenlemekle kalmamış, aynı zamanda onların temel ihtiyaçlarını karşılamak için devletin sorumluluklarını da net bir şekilde tanımlamıştır.

Bunun yanı sıra, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen SIHHAT Projesi gibi uluslararası iş birliğine dayalı girişimler, Türkiye'nin göç sağlığı alanındaki kapasitesini artırmıştır. (SIHHAT Projesi, 2025) Bir politika paketini andıran projenin temel hedefi Türkiye'de geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik sunulan birinci ve ikinci basamak sağlık hizmetlerinin desteklenmesi ve geliştirilmesidir. (Küçük, 2020) Göçmen Sağlığı Merkezleri aracılığıyla sunulan hizmetler, dil engelini aşmayı, kültürel uyumu artırmayı ve sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Türkiye, ayrıca sağlık personelinin göç sağlığı konusunda eğiterek, bu alanda farkındalığı artırmayı ve hizmet kalitesini iyileştirmeyi hedeflemiştir.

Bu düzenlemeler, Türkiye'nin sığınmacı ve mülteci nüfusuna yönelik entegrasyon çabalarının bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Göçün dinamik yapısı, ülkenin sağlık ve sosyal politikalarını sürekli geliştirmesini gerektirirken, Türkiye'nin bu süreçte uluslararası düzeyde bir model oluşturduğu söylenebilir.

STK'LERİN GÖÇ SAĞLIĞI ALANINDAKİ ÇALIŞMALARI

Dil ve kültürel farklılıklar, sığınmacı ve mültecilerin sağlık hizmetlerine erişimini etkileyen en önemli faktörlerden ikisidir. Bu bariyerler, onların yaşadıkları sağlık sorunlarını anlatamamalarına ve sağlık profesyonelleriyle etkili bir iletişim kuramamalarına yol açabilir. Ayrıca, sağlık alanında hizmet sağlayanların sığınmacı ve mültecilerin kültürel değerleri, inançları ve alışkanlıkları hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olmamaları da hizmet sunumunda aksamalara neden olabilir. Bu durum, sığınmacı ve mültecilerin ihtiyaç duydukları sağlık hizmetlerini zamanında ve uygun şekilde alamamalarına, dolayısıyla sağlık istatistiklerinin olumsuz etkilenmesine yol açabilir.

Sığınmacı ve mültecilerin yaşadıkları engelleri aşmalarına yardımcı olmak için çeşitli destek mekanizmaları oluşturulmuş olup, bu süreçte STK'ler önemli bir rol oynamaktadır. STK'ler, özellikle hassas grupların temel ihtiyaçlarına erişimini sağlamak ve dil bariyerlerini aşmak için tercümanlık hizmetleri ile kültürel araçlar sunmaktadır.

Bu hizmetler, sağlık çalışanları ile sığınmacı ve mülteciler arasındaki iletişimi güçlendirerek yanlış anlamaların önüne geçmekte ve onların yaşadıkları sağlık sorunlarını daha rahat ifade edebilmelerini sağlamaktadır. Aynı zamanda sağlık çalışanlarının, sığınmacı ve mültecilerin ihtiyaçlarını daha doğru değerlendirmelerine olanak tanımaktadır.

STK'ler, dil bariyerlerini azaltmanın yanı sıra sağlık okuryazarlığını artırmaya yönelik eğitim programları düzenleme, sığınmacı ve mülteci toplulukların ihtiyaçlarını analiz ederek politika yapıcılara rehberlik etme gibi faaliyetlerde bulunurlar. Ayrıca, birinci basamak sağlık hizmetlerine erişimin güçlendirilmesi, psikososyal destek sunma, evde sağlık bakım ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele gibi kritik alanlarda çalışarak toplumsal farkındalık yaratmaktadırlar. Tüm bu çalışmalar, sığınmacı ve mültecilerin yaşadıkları zorlukları azaltmaya, toplumla entegrasyon süreçlerini kolaylaştırmaya ve daha kapsayıcı bir sosyal yapı oluşturulmasına da katkı sağlamaktadır. Yenilikçi yaklaşımları ve toplumsal duyarlılığı arttıran projeleriyle STK'ler, göç sağlığı alanında zaman zaman değişimin öncüleri olarak hareket etmektedir.

Kültürel farkındalık, yalnızca dil desteği sağlamakla sınırlı değildir, aynı zamanda sağlık hizmeti sunucularının sığınmacı ve mültecilerin kültürel değerlerini anlamalarını da içerir. Bu amaçla, sağlık alanında hizmet verenlere yönelik kültürel farkındalık eğitimleri düzenlenmekte ve sığınmacı ve mültecilere uygun sağlık hizmetleri sunulması teşvik edilmektedir. Hizmet verenlerin sığınmacı ve mültecilerin dini inançlarına, beslenme alışkanlıklarına ve geleneklerine duyarlı olması, hizmet kalitesini arttıran unsurlar arasında yer alır.

Bununla birlikte, sığınmacı ve mülteci topluluklarından gelen bireylerin sağlıkla ilgili alanlarda istihdam edilmeleri, dil ve kültürel engellerin aşılmasında etkili bir strateji olarak öne çıkabilir. Bu uygulama, sağlık sistemine yönelik güveni artırabilir ve sığınmacı ve mültecilerin sağlık hizmetlerinden daha kolay faydalanmalarını sağlayabilir. STK'ler tarafından özellikle sağlık alanında sağlık otoriteleriyle işbirliği halinde düzenlenen farkındalık kampanyaları, sığınmacı ve mültecilerin temel hak ve hizmetlere erişimini kolaylaştırmayı hedefler. (Ulutaş & Attepe Özden, 2021) Araştırma sonuçlarına göre, sivil toplum kuruluşlarında düzensiz göçmenlere tercümanlık hizmeti, ayni ve nakdi yardım hizmeti ve hukuki danışmanlık hizmeti sunulmaktadır.

Sağlık okuryazarlığını artırmaya yönelik kampanyalar, sığınmacı ve mültecilerin sağlık sistemine uyum

sağlamasında kritik bir rol oynar. Bu kampanyalar kapsamında, sığınmacı ve mültecilere yönelik hazırlanan rehberler, bilgilendirici broşürler, videolar ve seminerler, onların sağlık sistemine daha iyi entegre olmalarına yardımcı olur. Örneğin, aile planlaması, aşılama, kişisel hijyen ve bulaşıcı hastalıkların önlenmesi gibi konularda düzenlenen bilgilendirme çalışmaları, bireylerin sağlık sorunlarıyla başa çıkma becerisini artırır. Bu sayede sığınmacı ve mülteciler, sağlıklarını koruma ve sağlık hizmetlerinden yararlanma konusunda daha bilinçli hale gelirler. Özellikle anne ve çocuk sağlığı ve aşılama gibi halk sağlığının kritik alanlarında gerçekleştirilen projeler toplum sağlığını olumlu yönde etkiler. Gebelik sürecinde sağlıklı yaşam alışkanlıklarının teşvik edilmesi, doğum sonrası sağlık bakım hizmetlerinin tanıtılması ve çocukluk çağı aşılarına yönelik aşılama kampanyalarının düzenlenmesi bu projelerin başlıca odak noktaları arasında yer alır. Psikososyal danışmanlık da STK'ler tarafından sağlanabilen bu alandaki diğer bir değerli hizmettir. STK'lerin sağlık otoriteleri ile işbirliği içerisinde tüm bu alanlardaki çalışmalara yaptığı katkılar çok değerlidir. Bu tür çalışmalar, yalnızca bireysel sağlık düzeyini iyileştirmekle kalmaz, aynı zamanda toplum genelindeki sağlık göstergelerinin de iyileşmesine katkıda bulunur.

STK'ler sağlık otoriteleri tarafından sığınmacı ve mültecilerin sağlık hizmetlerine erişimlerini arttırmak ve toplumsal entegrasyonu desteklemek amaçlı yapılan bazı yenilikçi yaklaşımlara da destek vermektedir. Evde sağlık bakım ekipleri gibi uygulamalar bunlara örnek sayılabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye, dünyanın en büyük sığınmacı ve mülteci nüfusuna ev sahipliği yaparak göç sağlığı alanında uluslararası sahada önemli bir deneyime ve konuma sahip olmuştur. Suriye iç savaşı sonrasında artan göç hareketleri, Türkiye'nin sağlık, eğitim ve sosyal hizmetler alanında yenilikçi çözümler geliştirmesini zorunlu kılmıştır. Sığınmacı ve mültecilerin birinci basamak sağlık hizmetlerine erişimlerini arttırmak, topluma uyumlarını desteklemek ve sağlık göstergelerini iyileştirmek adına kapsamlı programlar ve projeler uygulanmıştır. Ancak, bu hizmetlerin daha etkin ve sürdürülebilir hale getirilmesi için hala bazı zorlukların üstesinden gelinmesi gerekmektedir.

STK'ler sığınmacı ve mültecilerle ilgili tüm bu alanlarda kritik bir role sahiptir. Dil ve kültürel bariyerlerin aşılmasından toplum sağlığı farkındalığını ve sağlık okuryazarlığını arttırmaya, yenilikçi yaklaşımlar geliştirmekten sağlık hizmetlerinin dezavantajlı bölgelere veya ihtiyacı olan

kişilere yaşam alanlarında ulaştırılmasının desteklenmesine kadar geniş bir yelpazede faaliyet göstermektedir. Sığınmacı ve mültecilerin temel haklara erişiminde kolaylaştırıcı bir rol oynayan STK'ler, aynı zamanda yerel topluluklarla sığınmacı ve mülteciler arasında köprü kurarak toplumsal uyumu destekler. Sağlık okuryazarlığını artırmaya yönelik kampanyalar, anne ve çocuk sağlığı ve psikososyal danışmanlık gibi kritik alanlarda yürütülen projeler ve dijital çözümler, bu kuruluşların göç sağlığı üzerindeki olumlu etkilerinin en somut örnekleridir.

Bununla birlikte, kamu ve STK işbirliğinin daha da geliştirilmesi, özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinin kapsayıcılığını ve etkinliğini artırabilir. Sağlık hizmetlerinin sadece erişilebilir değil, aynı zamanda sığınmacı ve mültecilerin ihtiyaçlarına duyarlı bir şekilde sunulması büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin bu alandaki liderliği, iyi uygulama örneklerinin uluslararası arenada yaygınlaştırılmasına da olanak sağlamaktadır. Sonuç olarak, STK'lerin aktif katkısı ve devletin güçlü desteğiyle göç sağlığı alanında daha etkili, kapsayıcı ve sürdürülebilir çözümler üretmek mümkündür.

Bu alanda uygulanabilecek bazı öneriler şunlardır:

İletişim Sorunlarının Çözülmesi: Ülkemizde göçmenlere verilecek sağlık hizmetleri sunumunu kolaylaştırmaya yönelik büyük adımlar atılarak, ayrı sağlık merkezleri kurulmuş, mevcut sağlık merkezleri içinde tercüman desteği sağlanmış, çağrı merkezleri kurulmuş ve hatta yabancı sağlık personeli çalıştırılması yoluna gidilmiştir. Ancak hala yabancıların sağlık hizmetlerine ulaşmasının önündeki en büyük engel iletişim sorunlarıdır. Özellikle nitelikli tercüman açığının kapatılması için toplum çevirmenliği hizmetlerinin özendirilmesi, mevcut tercümanların sağlık ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. (Turhan, Gürsoy Turan, & Karakullukçu, 2021)

STK - Kamu İşbirliğinin Artırılması: Kamu kurumları ve STK'lerin daha fazla ortak proje geliştirmesi, göç sağlığı hizmetlerinin yaygınlaşmasını ve etkinliğinin artmasını sağlayabilir. Bu işbirliği, kamu kaynaklarının ve STK uzmanlığının birleştirilmesiyle sağlık hizmetlerinin daha kapsayıcı ve ulaşılabilir hale gelmesini mümkün kılar. Örneğin, sağlık bakım hizmetlerine erişim imkanı pek olmayan yatağa yarı bağımlı ya da tam bağımlı kişiler için evde sağlık bakım ekiplerinin oluşturulması veya dil bariyerlerini aşmak için kültürel araçların istihdam edilmesi gibi projelerin devamı, işbirliği yoluyla daha etkili şekilde uygulanabilir.

Sağlık Okuryazarlığı Programları: Sığınmacı ve mültecilerin sağlık sistemini anlamalarını sağlamak için kapsamlı ve hedef odaklı sağlık okuryazarlığı programları düzenlenmelidir. Bu programlarda, sığınmacı ve mültecilere sağlık hizmetlerinden nasıl yararlanacakları, temel hijyen ve önleyici sağlıkla ilgili doğru davranışlar gibi konularda bilgi sunularak bireysel sağlık yönetimlerini güçlendirebilir. Özellikle kadın ve çocuk sağlığı gibi kritik alanlarda düzenlenen eğitimler, toplumun genel sağlık düzeyini artırabilir ve sağlık çıktılarına olumlu yönde geliştirebilir.

Finansal Desteklerin Sürekliliği: STK'lerin sürdürülebilir projeler geliştirebilmesi için ulusal ve uluslararası fon kaynaklarının sürekliliği büyük önem taşımaktadır. Uzun vadeli finansal destekler, STK'lerin faaliyetlerini kesintisiz bir şekilde sürdürmesine olanak tanırken, yeni projelerin hayata geçirilmesini de kolaylaştırır. Fon kaynaklarının etkin yönetimi, hizmetlerin daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlar.

Teknoloji Destekli Hizmetlere Entegrasyon: Sığınmacı ve mültecilerin sağlık verilerinin hali hazırda dijital platform ve mobil uygulamalara eksiksiz uyumlandırılması, sığınmacı ve mültecilerin sağlık bilgilerine erişimi kolaylaştırabilir ve/veya onların ihtiyaç duydukları hizmetlere daha hızlı ulaşmalarını sağlayabilir. Çok dilli dijital araçlar, randevu sistemi entegrasyonları ve bilgi paylaşımına yönelik mobil uygulamalar, sığınmacı ve mültecilerin sağlık hizmetlerinden en etkin şekilde yararlanmalarına katkıda bulunabilir.

KAYNAKÇA

1. Akman, K. (2018). Göç yönetiminde yerel yönetimler ve STK işbirliği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 1(3), 452-466.
2. Çağlayan, S. (2006). Göç Kuramları, Göç ve Göçmen İlişkisi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(17), 67-91.
3. Çelik, V., & Pekkuçüksen, Ş. (2018). Türkiye'de Sivil Toplum Kuruluşlarının Göç Konusundaki Çalışmaları Üzerine Bir Değerlendirme. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi*, 53(3), 1273-1283.
4. Dal, B. Ö. (2022). Türkiye'de Mültecilerle Çalışan Sivil Toplum Kuruluşlarının Devlet ile İlişkisi. *Journal of International Relations and Political Science Studies*(5), 83-110.
5. Geçici Koruma Yönetmeliği. (2014, Sayı 6203).
6. Küçük, A. (2020). Türkiye'de Göç ve Sağlık Politikaları Analizi: "SIHHAT Projesi" Örneği. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 20(47), 473-496.
7. Önder, N. (2019, Ocak-Haziran). Türkiye'de geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik sağlık politikalarının analizi. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 110-165.
8. SIHHAT Projesi. (2025, Ocak 20). Retrieved from <https://www.sihhatproject.org/#>
9. Turhan, S., Gürsoy Turan, S., & Karakullukçu, S. (2021). Türkiye'de göçmenlere sunulan sağlık hizmetleri için yürütülen iletişim çalışmaları. *Turkish Journal of Public Health*, 19(3), 286-294.
10. Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2018). Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı 2018-2023. Ankara.
11. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2015). Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar.
12. Ulutaş, D., & Attepe Özden, S. (2021). Türkiye'de Düzensiz Göç Alanında Çalışan STK'ların Rollerinin Profesyonellerin Gözünden İncelenmesi. *Ufuk Ötesi Bilim Dergisi*, 21(1), 40-67.
13. World Health Organization. (2025). Refugee and migrant health. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/refugee-and-migrant-health>
14. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu. (2013, Kanun Numarası 6458).